

T. Bláha a kol.

Pěstební technologie
odrůdy ozimé pšenice

Liseta

Maximální výnos
pro každého farmáře

selgen[®]

SELTON

Cesta k úspěchu

Rok	Generace	Výnos na kontroly	Událost
2007	Křížení 204		Vstup ČR do Schengenského prostoru
2008	F1		Ukončena platnost padesátihaléřových mincí
2009	F2		České předsednictví EU
2010	F3		Česká reprezentace vyhrála MS v ledním hokeji
2011	Potomstva klasů		Zemřel Václav Havel
2012	Malé výnosové zkoušky	102 %	David Rath byl zatčen pro korupci
2013	Velké výnosové zkoušky	104%	Zvolení papeže Františka
2014	Předzkoušky slovensko	146 %	Zimní olympijské hry v Soči
2015	1. rok státních zkoušek	123 %	Otevření tunelu Blanka
2016	2. rok státních zkoušek	130 %	Zahájení Brexitu
2017	3. rok státních zkoušek	106 %	Donald Trump americkým prezidentem
2018	Registrace		Ester Ledecká získala dvě zlaté medaile na OH

Dedikace

Některé výsledky byly získány za podpory institucionálního příspěvku MZe RO2018
Metodika je určena pro zemědělskou praxi.

Autoři:

Bláha T., Bížová I., Dašková L., Jirásková K., Parchanská P.,
Vohradníková M., Veškrna O., Hanzalová A.

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
Drnovská 507
161 06 Praha 6 – Ruzyně

Výzkumné centrum SELTON, s.r.o.
Stupice 24
250 84 Sibiřina

Vydal: Kurent s.r.o., Vrbenská 197/23, České Budějovice
Redakce: Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
Drnovská 507, 161 06 Praha 6 - Ruzyně

Metodika je veřejně přístupná na adrese www.selton.cz, www.selgen.cz

Náklad: 500 výtisků

Vyšlo v roce 2019

Vydáno bez jazykové úpravy

Publikace je poskytována bezplatně

Kontakt na autora: blaha@selgen.cz

© **Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., Praha, 2019**

© **Výzkumné centrum SELTON, s.r.o., Stupice, 2019**

© **Selgen, a.s., 2019**

ISBN: 978-80-87111-77-2

Úvod

Nová odrůda ozimé pšenice Liseta byla registrována v roce 2018. V SOZ vynikla velmi vysokým výnosem ve vztahu nejen ke kontrolám, ale i k ostatním zkoušeným materiálům (V SOZ dominovala velmi vysokým výnosem a překonala tak nejen kontroly, ale i ostatní zkoušený materiál).

Liseta excelovala nejen ve státních zkouškách, ale svůj vysoký výnosový potenciál dokazovala po celou dobu zkoušení také na šlechtitelské stanici a i v dalších zkušebních lokalitách po celé České republice, kde obstála vůči tvrdé konkurenci. V současné době se jedná o nejvýnosnější materiál jakosti A v našem sortimentu.

Tato publikace Vás nejen fakticky seznamuje s novinkou v naší odrůdové skladbě ozimých pšenic, ale především slouží jako předání našich praktických zkušeností s jejím pěstováním. Snažíme se poskytnout komplexní informace zahrnující nejen přednosti odrůdy, ale také nutná pěstební opatření pro maximální využití jejího výnosového a jakostního potenciálu.

Věříme, že publikace bude vhodným vodítkem pro efektivní vedení porostu s vysokou rentabilitou pěstování.

Charakteristika odrůdy

Rodiči Lisety jsou proslulé, pěstitelsky spolehlivé odrůdy Seladon a Elly. Spojením významných vlastností těchto materiálů vznikla výnosná odrůda s vysokou stabilitou A jakosti, intenzivní odnoživostí (770 klasů), o výšce 105 cm.

Liseta je výnosná odrůda jakosti A. Ve státních zkouškách byla v letech 2015–2017.

Výsledky SOZ 2015–2017 (relativní výnos)

Výrobní oblast	Kukuřičná	Řepařská	Bramborářská	Průměr
Rok	2015–2017	2015–2017	2015–2017	2015–2017
LISETA	121,7	123	110,4	119,7
K1+K2 v t/ha	7,59	7,62	8,29	7,74
Venistar K1	106,4	106,3	107,2	106,5
Bondra K2	93,6	93,6	92,8	93,4
PS Sunanka K3	62,8	67,5	76,9	67,3
Ilona	105,8	102,3	95,8	102,6
IS Escoria	106,9	106,9	87,2	102,7

Ranost

Liseta je zařazena do skupiny poloraných odrůd. V porovnání k odrůdě Bohemia je Liseta v metání pozdější o jeden až dva dny. V průměru let zkoušení 2015–2017 (ÚKSÚP) byla její ranost 142 dní od počátku ledna.

Plasticita

Liseta je plastická, odnoživá odrůda. Vysoká adaptabilita k podmínkám prostředí je dána také bohatým kořenovým systémem, díky kterému je v suchších letech schopna dobře odolávat přísuškům.

Měření kořenů (BBCH 30)

Odrůda	Délka kořenů (cm)
LISETA	12,0
Butterfly	10,0
Turandot	10,5
Julie	9,5
Bohemia	9,0

Hodnocení jakosti zrna

Odrůda Liseta je zařazena do jakostní A skupiny.

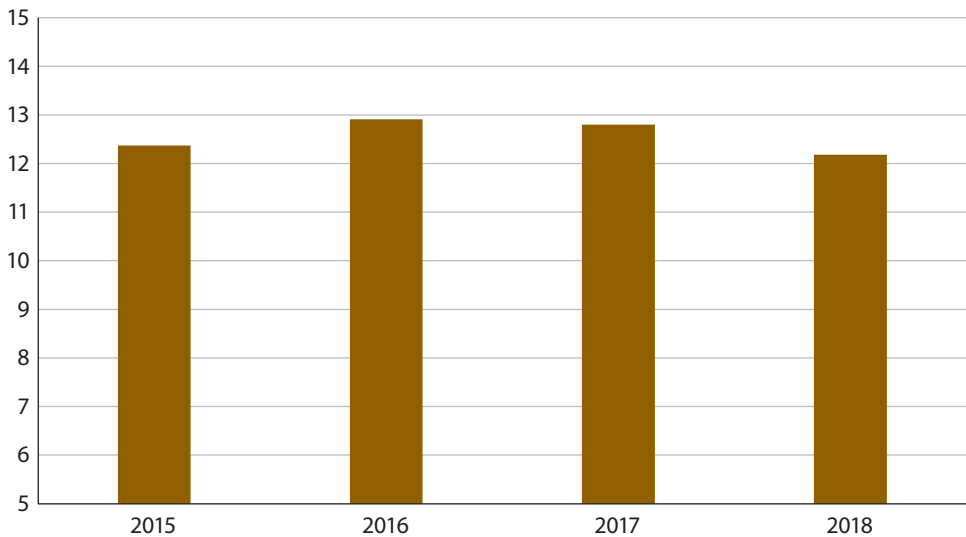
Významná je vysoká stabilita jakostních parametrů, což odrůda dokázala v klimaticky nepříznivém roce 2018, kdy i přes deficit srážek

udržela ve všech oblastech ČR vysokou objemovou hmotnost 832 g/l, vysokou hodnotu HTZ 47,6 g a obsah dusíkatých látek 14,1 %. Tyto hodnoty jsou průměrem výsledků pokusů založených na 8 lokalitách ve všech oblastech ČR.

Hodnocení jakosti (2015–2018)

Objemová hmotnost (g/l)	Dusíkaté látky (%)	Číslo poklesu (s)	Lepek (%)	Zelený (ml)	Objem pečiva	HTS (g)
815	12,9	431	30	34,6	479	47
E	A	E	E	A	A	

Stabilita jakosti - bílkoviny (%) (ŠS Úhřetice)

Mrazuvzdornost

Mrazuvzdornost odrůdy je nyní zkoušena již pátým rokem. Hodnotíme nejen senzorické poškození rostlin, ale provádíme také přesné stanovení procenta přeživších rostlin po zásahové teplotě až $-16\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Dle těchto testů má Liseta 74% přežití rostlin. Bodová stupnice odpovídá hodnotě 6,2.

Výsev do květináčů

Mrazení

Regenerace

Hodnocení

Odolnost k chorobám

Odrůda Liseta byla během šlechtitelského cyklu a následně i během zkoušení ve státních zkouškách testována na spektrum listových i klasových chorob. Testování probíhalo v přirozených polních podmínkách, ale také pod tlakem umělé infekce, za využití inokula a závlahového systému.

Dle výsledků, i našich praktických zkušeností s vedením porostu odrůdy Liseta, jsme schopni doporučit optimální intenzitu pěstební technologie.

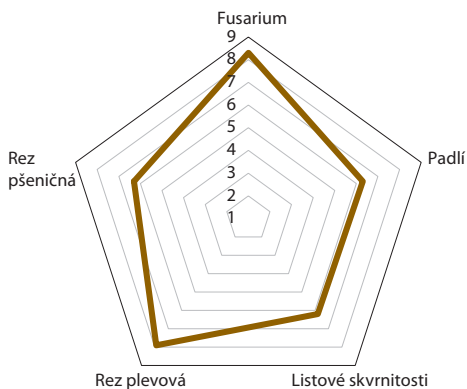
Liseta má vyšší odolnost ke klasovým chorobám, především k Fusariozám. Vysokou odolnost vykazuje také ke rzi travní a plevové. Pozornost tedy zaměříme především na listové skvrnitosti a rez pšeničnou. Odrůda je středně odolná proti padlí travnímu.

Provokační testy

Rez plevová	Rez travní	Rez pšeničná
9,0	6,2	5,0

Zdroj: Mgr. Alena Hanzalová, VÚRV (2017–2018)

Zdravotní stav (SOZ 2015–2017)

Středisko fytopatologie ŠS Úhřetice

Agrotechnické pokusy

Nová odrůda již před registrací prochází řadou testování. Jedná se o zkoušení nejen na odolnost k chorobám a stupni mrazuvzdornosti, ale také k rajonizaci a optimalizaci pěstební technologie z hlediska výnosového, jakostního a především k určení neoptimálnější pěstební technologie, která zaručí co možná nejvyšší rentabilitu pěstování.

Právě proto jsou zakládány tzv. agrotechnické pokusy. Jedná se o sortiment pšenic, včetně odrůdy Liseta, který je vyset na 8 lokalitách v ČR, zároveň v různých termínech výsevu a po zlepšujících i zhoršujících předplodinách. Takto rozsáhlé pokusy jsou dostatečným zdrojem informací o reakci odrůdy na zkoušené vlastnosti.

Výnos odrůdy Liseta pěstované po zlepšující plodině

Ročník	Výnos (t/ha)	
	varianta	
	neošetřená	ošetřená
2014/2015	10,8	11,4
2015/2016	11,7	11,7
2016/2017	15,8	16,0
2017/2018	11,7	12,8
průměr	12,5	13,0

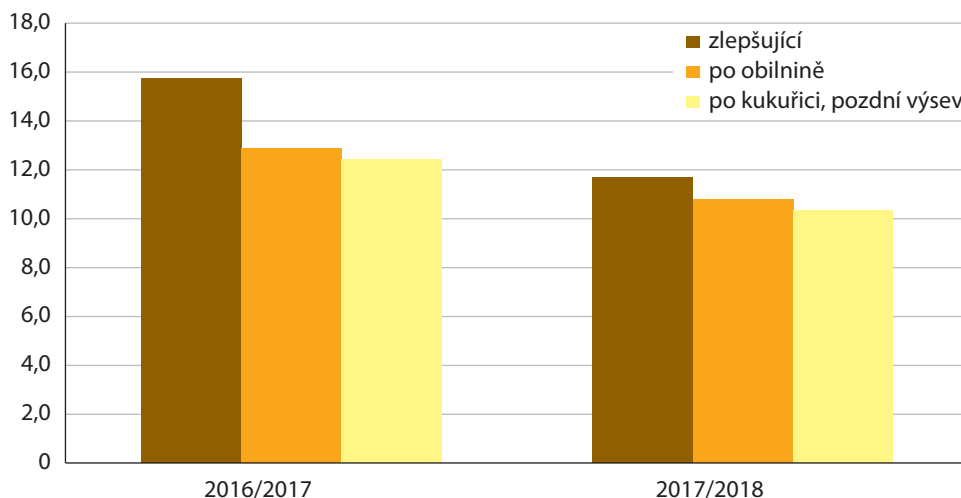
Zdroj: Agrotechnické pokusy Selgen, a.s.

Výsevek

Pro výsev v agrotechnickém termínu volíme výsevek 3,5 MKS/ha. U pozdních výsevů doporučujeme navýšení na 4,0–4,5 MKS/ha.

Odrůda Liseta reaguje na pozdní setí i na setí po pšenici neutrálně.

Výnos zrna (t/ha) Liseta - ošetřená varianta

Agrotechnické pokusy Úhřetice

Morforegulace porostu

I s ohledem k rodičům odrůdy, kteří jsou oba na střední úrovni odolnosti poléhání, doporučujeme aplikaci morforegulátorů růstu na vyšší úrovni.

Aplikace CCC ve fázi BBCH 27–29 v dávce 1,2–1,5 l by měla být standardem, který zajistí srovnání porostu, zkrácení délky a zvýšení odolnosti proti poléhání.

Pokud je průběh ročníku a stav porostu příznivý pro poléhání, je vhodné doplnit druhou aplikaci morforegulátoru. Dobře se nám osvědčila aplikace Medax Max v dávce 0,3 kg/ha (BBCH 37–39).

Pokusy s morforegulátory

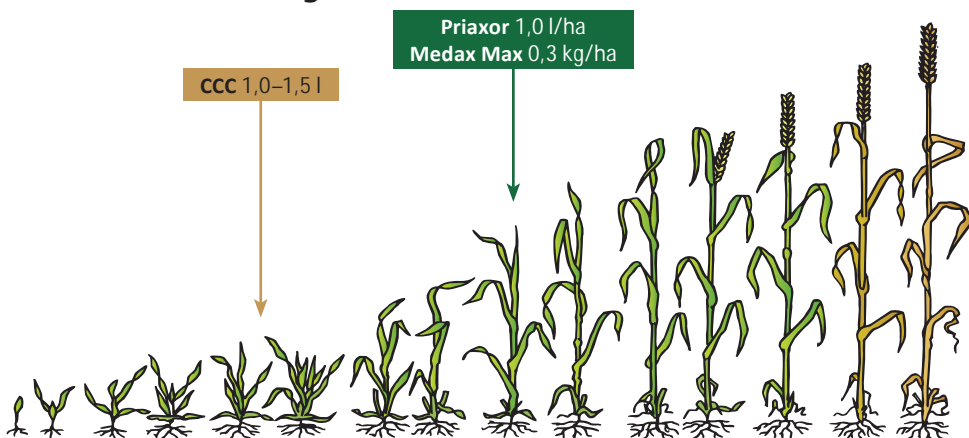
Pěstební technologie

Intenzita pěstování

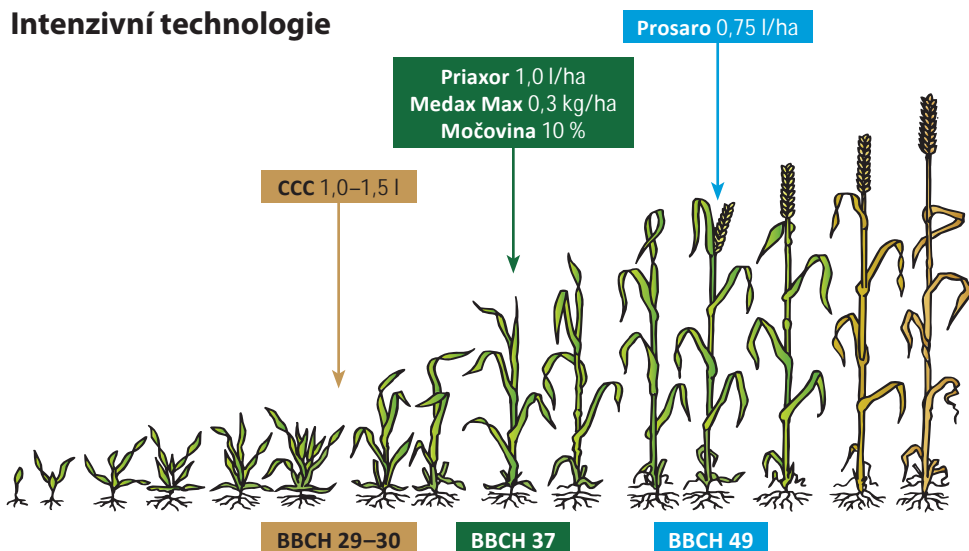
Odrůdu Liseta doporučujeme vést ve vyšší intenzitě pěstování. Jak z předešlých kapitol vyplývá, důležitým opatřením je morforegulace porostu a aplikace listového fungicidu, kterým ošetříme listové skvrnitosti a rez pšeničnou.

Vzhledem k vysoké odolnosti Fuzarióze v klasu je aplikace druhého fungicidu na zvaženi. Díky vysokému výnosovému potenciálu je však toto ošetření u odrůdy Liseta vždy rentabilní.

Standardní technologie

Intenzivní technologie

Hnojení

Celková dodaná dávka dusíku by se měla pohybovat na hladině 150 kg N/ha, s ohledem k předplodině a výživnému stavu půdy. Kládeme důraz na pozdní kvalitativní přihnojení.

Shrnutí - nejdůležitější zásahy během vegetace

1. Morforegulace porostu
2. Fungicid na list
3. Kvalitní výživa

Množitelský porost v roce 2019

selgen[®]

